

Ostrowska, Teresa

"Wybrane zagadnienia z historii medycyny", Romuald Wiesław Gutt, Szczecin 1979 : [recenzja]

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 32/1, 243

1987

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(wszelkie dzieła biobibliograficzne); literatura do ogólnej historii przyrodoznawstwa i techniki; literatura do wybranych zagadnień z tej dziedziny; historia przyrodoznawstwa od czasów najdawniejszych, historia poszczególnych jej dyscyplin; ogólna historia techniki; historia techniki od czasów najdawniejszych, wreszcie historia nauk technicznych. Po tym szeroko tematycznie przedstawionym zestawieniu wyszczególniono wydawane aktualnie na świecie czasopisma naukowe, poświęcone historii przyrodoznawstwa i techniki; wśród wymienionych 114 czasopism znajdujemy 4 polskie, tj. „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki”; „Studia i Materiały z Dziejów Nauki Polskiej” z podaniem — nieaktualnych już dzisiaj — ich pięciu serii; „Organon” oraz kwartalnik „Science of Science” (z roku 1980). Książkę kończą: słowniczek wyrazów obcych (z dziedziny bibliotekoznawstwa) oraz indeks osobowy.

Jak wynika z przedstawionej wyżej zawartości tej książki, jest ona — naszym zdaniem — przeznaczona głównie dla początkujących historyków nauki lub nawet amatorów oraz — oczywiście — studentów, dla których może być ona szczególnie pomocna. Samo zaś jej opracowanie jest bardzo przejrzyste i czytelne. Jak zdarza się często w publikacjach zagranicznych, tak i w wyżej omówionej znajdujemy wprawdzie tylko jeden, lecz — niestety — trzykrotnie powtórzony błąd; tym razem odnosi się on do nazwy polskiej placówki badawczej, a mianowicie Zakładu Historii Nauki i Techniki, gdzie słowo „Historii” występuje uparcie w wersji rosyjskiej, tj. „Istorii”.

Joanna Jarzęcka
(Warszawa)

Romuald Wiesław Gutt: *Wybrane zagadnienia z historii medycyny*. Skrypt dla studentów PAM. Pomorska Akademia Medyczna w Szczecinie. Szczecin 1979 8°. 57. ss.

Skrypt zawiera 10 rozdziałów. Są to: *Wprowadzenie; Początki nauki (medycyna grecka); Zagadnienia profesjonalne; Usystematyzowanie nauki (medycyna starożytna i średniowieczna); Budowa i czynność organizmu* (m.in. Vesalius, Harvey, Morgagni); *Elementy nauki o chorobie (Nauka o procesach zapalnych i ropnych; Zarazek ożywiony i nauka o swoistej etiologii; Krwotok; Barwnik żółci i barwnik krwi w patologii; O zmianach w składzie krwi; Zaburzenia trawienia i przemiany materii; Początki endokrynologii); Patologia centralnego układu nerwowego; Nauka o lekach; Zestawienia (kalendarium); Nota bibliograficzna.*

Skrypt, pisany przez wybitnego erudyte, zawiera bardzo dużo szczegółów, które mogą przytłoczyć studenta. Czy stać go będzie na selekcję wiadomości — wątpliwe. Ale chyba nie o wykucie tych szczegółów chodziło Autorowi. Prawdopodobnie na przykładzie historii medycyny, chciał nauczyć przyszłego lekarza „syntetycznego i krytycznego myślenia, umożliwiającego pełne zrozumienie osiągnięć współczesności, pozwalającego ponadto na prognozowanie nauk medycznych”.

Autor podaje dużo dat, faktów i nazwisk. Zaznacza jednak, że historia medycyny nie jest faktografią, że ważne jest nie to, kto pierwszy odkrył, ale kiedy zostało to upowszechnione. Píše też, że ważna jest znajomość nie tylko osiągnięć, ale i błędów w dziejach medycyny. Podkreśla na koniec konieczność bliższego kontaktu medycyny jako nauki przyrodniczej z humanistami, filozofami, literatami, artystami i muzykami.

Zapoznanie się z tą pozycją byłoby związane z przyjemnością i korzyścią dla każdego historyka medycyny, historyka nauki i człowieka intelektu.

Skrypt jest drukowany małą, ale wyraźną czcionką. Nakład jego wynosi zaledwie 580 egzemplarzy. Starczy to tylko dla dwóch roczników studentów. A co potem?

Teresa Ostrowska
(Warszawa)